

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра фінансів та банківської справи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

О.В. Яріш
«26» грудня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни **Страховий менеджмент**

освітня програма **«Фінанси і кредит»**

спеціальність **072 Фінанси, банківська справа та страхування**

галузь знань **07 Управління та адміністрування**

ступінь вищої освіти **Магістр**
бакалавр, магістр, доктор філософії

Робоча програма навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри фінансів та банківської справи
Протокол від «29» грудня 2020 року № 6

Полтава 2020

Укладач: Соколова Альона Миколаївна, доцент кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ, к.е.н., доцент

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Фінанси і кредит»
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
ступеня магістра, д.е.н., професор

підпис Н.С. Педченко
ініціали, прізвище
« 29 » 12 2020 року

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

	С.
Розділ 1. Опис навчальної дисципліни.....	4
Розділ 2. Перелік коментентностей та програмні результати навчання.....	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	6
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	9
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів.....	23
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	25
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни.....	26

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Страховий менеджмент»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити: «Ринок фінансових послуг» Постреквізити: Дипломна магістерська робота</i>	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни		
Курс/семестр вивчення	1 / 2	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	5 / 2	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: 150 год. – загальна кількість: 2 семестр – 150 год.		
- лекції: 2 семестр – 20 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 2 семестр – 40 год.		
- самостійна робота: 2 семестр – 90 год.		
- вид підсумкового контролю: 2 семестр – екзамен.		
Заочна форма навчання		
Кількість годин: 150 год. – загальна кількість: 2 семестр – 150 год.		
- лекції: 2 семестр – 10 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 2 семестр – 6 год.		
- самостійна робота: 2 семестр – 134 год.		
- вид підсумкового контролю: 2 семестр – екзамен.		

Розділ 2. Перелік коментентностей та програмні результати навчання

Метою навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» є формування у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок з підготовки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній і гармонізацію фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхових компаній, страхових посередників та держави.

Таблиця 2 – Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач (загальні, спеціальні)	Програмні результати навчання
<p>ЗК04. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;</p> <p>ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення;</p> <p>ЗК06. Навички міжособистісної взаємодії;</p> <p>ЗК09. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);</p> <p>СК02. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання;</p> <p>СК03. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування;</p> <p>СК07. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування;</p> <p>СК11. Здатність до прийняття креативних управлінських рішень, спрямованих на вирішення складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>	<p>ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності;</p> <p>ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності;</p> <p>ПР06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях;</p> <p>ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування;</p> <p>ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень;</p> <p>ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів;</p> <p>ПР14. Вміти ідентифікувати причини, форми прояву кризових явищ у діяльності підприємств, бюджетних, банківських і небанківських фінансових установ та мінімізувати негативні наслідки їх прояву;</p> <p>ПР15. Застосовувати лідерські компетентності для прийняття креативних управлінських рішень, спрямованих на розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1 «Теоретичні та організаційні основи страхового менеджменту»

Тема 1. Сутність і значення страхового менеджменту

Сутність та основні складові страхового менеджменту. Основні функції страхового менеджменту: планування, організація, мотивація і контроль. Цілі страхового менеджменту: загальні (економічні) і специфічні (соціальні). Завдання страхового менеджменту: створення економічного механізму управління прибутковістю страхової компанії; управління ліквідністю; управління ризиками; управління персоналом.

Тема 2. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією

Сутність та складові ресурсного потенціалу страховика та фактори ефективності його використання. Трудовий потенціал (кадровий потенціал) страховика. Фінансовий потенціал, його основні складові та характеристика. Класифікація структур управління організацією, її переваги і недоліки. Методи вибору ефективної структури управління: аналітичний, проектний, організаційний. Компетенція та порядок підготовки й проведення загальних зборів акціонерів страховика. Спостережна рада. Рада директорів. Ревізійна комісія страховика, її права та обов'язки. Аудит страхових компаній. Виконавчі органи управління страховою компанією та її функції.

Тема 3. Планування у страховій діяльності

Економічна сутність планування у страховому менеджменті. Фінансове планування як процес, його структура й зміст основних елементів та етапів у страхуванні. Характеристика основних принципів планування страхової діяльності. Управління бізнес-процесами в страхуванні. Бізнес-план: структура та характеристика його окремих розділів. Порядок опрацювання, розгляду і затвердження бізнес-плану. Особливості бюджетування в страховій організації.

Тема 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту

Головні елементи та основні інструменти комунікаційного процесу страховика. Класифікація комунікацій та інформації страховика. Основні цілі та завдання інформаційних систем в управлінні страховою організацією. Інформаційний супровід договорів у сфері страхування. Формування баз даних і управління їх використанням у страхових організаціях. Публікація звітності та іншої інформації.

Тема 5. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі

Сутність і завдання страхового маркетингу. Маркетингова служба страховика та її функції. Маркетингові дослідження: завдання, види та форми. Методи збору та аналізу інформації про споживачів страхових послуг та конкурентів. Розробка та просування нових видів страхових послуг. Зміст плану маркетингу. Управління рекламною діяльністю. Побудова ефективної системи продажу: канали та мотивація надання страхових послуг. Страхові агенти, їх класифікація та основні функції. Страхові та перестрахові брокери: функції та організація діяльності.

Модуль 2 «Зміст та порядок проведення основних складових страхового менеджменту»

Тема 6. Управління відбором ризиків на страхування

Поняття і класифікація ризиків. Ознаки ризиків, що можуть бути прийняті на страхування. Організація відбору ризиків на страхування. Тарифікація. Побудова тарифікаційної системи. Страховий тариф як ціна за страхову послугу. Структура тарифу. Основні методологічні підходи здійснення актуарних розрахунків. Тарифна політика, її цілі та принципи. Складові й основні завдання андеррайтингу. Ідентифікація ризиків. Методи кількісного та якісного оцінювання внутрішніх та зовнішніх факторів. Контроль за ризиком. Доцільність перестрашування ризиків.

Тема 7. Урегулювання страхових претензій

Служба врегулювання претензій: її завдання та місце в страховій компанії. Процедура та етапи врегулювання страхових претензій. Страховий акт. Страхове відшкодування. Характеристика основних форм страхування. Порядок врегулювання вимог страхувальника щодо здійснення страхових виплат та страхового відшкодування збитків. Залучення аварійних комісарів та інших експертів для з'ясування причин настання страхового випадку та розміру завданої шкоди.

Тема 8. Управління грошовими потоками страховика

Грошовий потік як сукупність розподілених у часі надходжень і виплат коштів, які генерують діяльність суб'єкта господарювання. Фактори, що зумовлюють особливості грошових потоків у страхових організаціях. Види грошових потоків: вхідний, внутрішній і вихідний. Моделі грошових потоків страховика. Грошові потоки в операційній діяльності страховика. Організація управління процесом мобілізації доходів страховика. Управління витратами страховика. Управління процесом формування та розподілу прибутку страхової

організації. Грошові надходження й витрати зумовлені інвестиційною і фінансовою діяльністю страховика.

Тема 9. Управління фінансовою надійністю страховика

Поняття фінансової надійності страховика та методи її забезпечення. Вплив тарифної політики страховика на фінансові результати. Роль перестраховальних програм у збалансуванні страхового портфелю. Поняття технічних резервів. Види резерву збитків та порядок їх формування. Резерв коливань збитковості та порядок його формування. Резерв катастроф та порядок його створення. Управління інвестиційної діяльності страховика. Управління платоспроможністю страховика та умови її забезпечення. Показники фінансової стійкості страховика, методи їх розрахунку та характеристика.

Тема 10. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях

Сутність фінансового моніторингу, завдання, функції. Фінансові операції, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу. Основні засади здійснення фінансового моніторингу страховими компаніями. Основні етапи здійснення внутрішнього фінансового моніторингу страховою компанією. Порядок проведення ідентифікації клієнтів, які здійснюють фінансові операції. Відповідальність за порушення функцій фінансового моніторингу.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4.1 – Тематичний план навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» для студентів денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1 «Теоретичні та організаційні основи страхового менеджменту»					
Тема 1. Сутність і значення страхового менеджменту	2	Практичне заняття 1	2	Підготувати доповіді на теми: 1. Роль та необхідність менеджменту страхової діяльності 2. Сутність та специфіка страхового менеджменту. 3. Функції страхового менеджменту та сфера їх застосування.	8
Лекція 1. Сутність і значення страхового менеджменту 1. Необхідність, сутність і функції страхового менеджменту 2. Цілі і завдання страхового менеджменту 3. Правове забезпечення страхового менеджменту		1. Необхідність менеджменту страхової діяльності. 2. Специфіка страхового менеджменту. 3. Сутність страхового менеджменту. 4. Функції властиві страховому менеджменту. 5. Як проявляються функція планування у страховому менеджменті? Практичне заняття 2 1. Особливості функції контролю у страховому менеджменті. 2. Цілі страхового менеджменту. 3. Основні завдання страхового менеджменту. 4. Законодавчі основи системи правового регулювання страхової діяльності в Україні. 5. Закон України «Про страхування».	2		

Продовження таблиці 4.1

<p>Тема 2. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією</p> <p>Лекція 2. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ресурсний потенціал та основні організаційно-правові форми здійснення страхової діяльності в Україні 2. Процес створення страхової компанії, реорганізація та ліквідація 3. Структура й органи управління страховика. 	2	<p>Практичне заняття 3</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Складові ресурсного потенціалу страхової компанії. 2. Предмет безпосередньої діяльності страховика. 3. Класифікація страховиків за організаційно-правовою формою. 4. Необхідність функціонування відокремлених підрозділів страхової компанії. <p>Практичне заняття 4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єднання страховиків в Україні, їх функції. 2. Етапи створення страхової компанії. 3. Характеристика способів реорганізації страхової компанії. 4. Основні типи організаційних структур управління страхової компанії. 5. Органи управління страховою компанією, їх функції. 	2	<p>Підготувати реферати на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика складових ресурсного потенціалу страхової компанії. 2. Класифікація страховиків за організаційно-правовою формою. 3. Роль функціонування відокремлених підрозділів страхової компанії в Україні. 4. Перелік та сутність діяльності об'єднання страховиків України. 5. Характеристика етапів створення страхової компанії. 	9
--	---	--	---	--	---

<p>Тема 3. Планування у страховій діяльності</p> <p>Лекція 3. Планування у страховій діяльності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна сутність і принципи фінансового планування у страховій діяльності 2. Стратегічне планування страхової діяльності 3. Оперативне планування страхової діяльності 4. Методи фінансового планування у страховій компанії 	<p>2</p> <p>Практичне заняття 5</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль фінансового планування в системі управління страховим бізнесом. 2. Основні принципи планування у страховій діяльності. 3. Умови ефективного планування страхової діяльності. 4. Стратегічне і оперативне планування діяльності страховика. 5. Фінансова стратегія страховика. <p>Практичне заняття 6</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи фінансового стратегічного планування страхової компанії. 2. Стратегічний аналіз діяльності страховика. 3. Оперативне фінансове планування у страховій компанії. 4. Основні складові оперативного фінансового планування діяльності страховика. 5. Методи фінансового планування у страховій компанії. 	<p>2</p> <p>2</p>	<p>Підготувати доповіді на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль фінансового планування в системі управління страховим бізнесом. 2. Основні принципи планування у страховій діяльності 3. Фінансова стратегія страховика та її вплив на ефективність діяльності. 4. Характеристика етапів фінансового стратегічного планування страхової компанії. 5. Сутність стратегічного аналізу діяльності страховика. 	<p>9</p>
<p>Тема 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту</p> <p>Лекція 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та значення комунікацій та інформації у страховому менеджменті 2. Принципи взаємовідносин учасників процесу страхування 3. Комунікації та інформаційне забезпечення в управлінні бізнес-процесами страховика 	<p>2</p> <p>Практичне заняття 7</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Комунікація з точки зору теорії менеджменту. 2. Основні етапи здійснення комунікаційного процесу. 3. Інформація та її роль у комунікаційному процесі. 4. Сфери комунікації страховика. 5. Роль комунікації та інформації в діяльності страхової компанії. <p>Практичне заняття 8</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи формування єдиного комунікативного русла страховика. 2. Головні принципи взаємодії учасників процесу страхування. 3. Базові операції керівника страхової компанії з точки комунікативного управління. 4. Бізнес-процеси страховика. 	<p>2</p> <p>2</p>	<p>Підготувати реферати на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність інформації та її ролі у комунікаційному процесі. 2. Роль комунікації та інформації в діяльності страхової компанії. 3. Поняття єдиного комунікативного русла страховика. 4. Головні принципи взаємодії учасників процесу страхування. 5. Роль інформації та комунікацій в управлінні бізнес-процесами страховика. 	<p>9</p>

Продовження таблиці 4.1

Модуль 2 «Зміст та порядок проведення основних складових страхового менеджменту»					
<p>Тема 6. Управління відбором ризиків на страхування</p> <p>Лекція 6. Управління відбором ризиків на страхування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація, ідентифікація й оцінювання ризиків у страхуванні 2. Ризик-менеджмент як система управління ризиками страховика 3. Управління тарифною політикою та відбором ризиків на страхування 	2	<p>Практичне заняття 11</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність ризику. 2. Сутність страхових ризиків. 3. Ідентифікація та оцінка страхових ризиків. 4. Антропогенні ризики. 5. Класифікація рівнів ризику в страховій діяльності. <p>Практичне заняття 12</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи управління ризиками в страхових компаніях. 2. Технічний ризик страховика та його значення в системі управління ризиками страхових компаній. 3. Призначення навантаження у структурі страхового тарифу. 4. Тарифна політика страховика. 5. Спеціалісти з відбору ризиків на страхування. 	2	<p>Підготувати доповіді на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи ідентифікації та оцінки ризиків страхової діяльності. 2. Характеристика етапів управління ризиками в страхових компаніях. 3. Призначення навантаження у структурі страхового тарифу. 4. Функції спеціаліста страховика щодо відбору ризиків на страхування 	9
<p>Тема 7. Урегулювання страхових претензій</p> <p>Лекція 7. Урегулювання страхових претензій</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, принципи та етапи врегулювання страхових претензій 2. Порядок виплати страхового відшкодування 3. Складові та методи розрахунку резервів страховика для забезпечення страхових виплат 	2	<p>Практичне заняття 13</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність страхових претензій. 2. Умови виникнення страхових претензій 3. Принципи процесу урегулювання страхових претензій. 4. Початковий етап урегулювання страхових претензій. 5. Мета проведення страхової експертизи <p>Практичне заняття 14</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Функції аварійного комісару. 2. Служба з урегулювання страхових претензій. 3. Засади формування служби з урегулювання страхових претензій. 4. Сутність та значення страхових резервів 5. Основні складові резерву збитків страховика, що здійснює види страхування, відмінні від страхування життя. 	2	<p>Підготувати доповіді щодо практики урегулювання страхових претензій у зарубіжних країнах (країна на вибір)</p>	9
<p>Тема 8. Управління грошовими потоками страховика</p>	2	<p>Практичне заняття 15</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття руху грошових коштів. 2. Сутність грошового потоку страхової компанії. 	2	<p>Підготувати реферати на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фактори впливають на фінансову надійність страхової 	10

Таблиця 4.2 – Тематичний план навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» для студентів заочної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1 «Теоретичні та організаційні основи страхового менеджменту»					
<p>Тема 1. Сутність і значення страхового менеджменту</p> <p>Лекція 1. Сутність і значення страхового менеджменту</p> <p>1. Необхідність, сутність і функції страхового менеджменту</p> <p>2. Цілі і завдання страхового менеджменту</p> <p>3. Правове забезпечення страхового менеджменту</p>	1	<p>Практичне заняття 1</p> <p>1. Необхідність менеджменту страхової діяльності.</p> <p>2. Специфіка страхового менеджменту.</p> <p>3. Сутність страхового менеджменту.</p> <p>4. Функції властиві страховому менеджменту.</p> <p>5. Як проявляються функція планування у страховому менеджменті?</p> <p>Практичне заняття 2</p> <p>1. Особливості функції контролю у страховому менеджменті.</p> <p>2. Цілі страхового менеджменту.</p> <p>3. Основні завдання страхового менеджменту.</p> <p>4. Законодавчі основи системи правового регулювання страхової діяльності в Україні.</p> <p>5. Закон України «Про страхування».</p>		<p>Підготувати доповіді на теми:</p> <p>1. Роль та необхідність менеджменту страхової діяльності</p> <p>2. Сутність та специфіка страхового менеджменту.</p> <p>3. Функції страхового менеджменту та сфера їх застосування.</p>	12

Продовження таблиці 4.1

<p>Тема 2. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією</p> <p>Лекція 2. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ресурсний потенціал та основні організаційно-правові форми здійснення страхової діяльності в Україні 2. Процес створення страхової компанії, реорганізація та ліквідація 3. Структура й органи управління страховика. 	<p>1 Практичне заняття 3</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Складові ресурсного потенціалу страхової компанії. 2. Предмет безпосередньої діяльності страховика. 3. Класифікація страховиків за організаційно-правовою формою. 4. Необхідність функціонування відокремлених підрозділів страхової компанії. <p>Практичне заняття 4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єднання страховиків в Україні, їх функції. 2. Етапи створення страхової компанії. 3. Характеристика способів реорганізації страхової компанії. 4. Основні типи організаційних структур управління страхової компанії. 5. Органи управління страховою компанією, їх функції. 	<p>1 Підготувати реферати на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика складових ресурсного потенціалу страхової компанії. 2. Класифікація страховиків за організаційно-правовою формою. 3. Роль функціонування відокремлених підрозділів страхової компанії в Україні. 4. Перелік та сутність діяльності об'єднання страховиків України. 5. Характеристика етапів створення страхової компанії. 	<p>14</p>
--	--	--	-----------

<p>Тема 3. Планування у страховій діяльності</p> <p>Лекція 3. Планування у страховій діяльності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна сутність і принципи фінансового планування у страховій діяльності 2. Стратегічне планування страхової діяльності 3. Оперативне планування страхової діяльності 4. Методи фінансового планування у страховій компанії 	<p>1</p> <p>Практичне заняття 5</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль фінансового планування в системі управління страховим бізнесом. 2. Основні принципи планування у страховій діяльності. 3. Умови ефективного планування страхової діяльності. 4. Стратегічне і оперативне планування діяльності страховика. 5. Фінансова стратегія страховика. <p>Практичне заняття 6</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи фінансового стратегічного планування страхової компанії. 2. Стратегічний аналіз діяльності страховика. 3. Оперативне фінансове планування у страховій компанії. 4. Основні складові оперативного фінансового планування діяльності страховика. 5. Методи фінансового планування у страховій компанії. 	<p>1</p> <p>Підготувати доповіді на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансове планування. 2. Основні принципи планування у страховій діяльності 3. Фінансова стратегія страховика та її вплив на ефективність діяльності. 4. Характеристика етапів фінансового стратегічного планування страхової компанії. 5. Сутність стратегічного аналізу діяльності страховика. 	<p>14</p>
<p>Тема 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту</p> <p>Лекція 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та значення комунікацій та інформації у страховому менеджменті 2. Принципи взаємовідносин учасників процесу страхування 3. Комунікації та інформаційне забезпечення в управлінні бізнес-процесами страховика 	<p>1</p> <p>Практичне заняття 7</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Комунікація з точки зору теорії менеджменту. 2. Основні етапи здійснення комунікаційного процесу. 3. Інформація та її роль у комунікаційному процесі. 4. Сфери комунікації страховика. 5. Роль комунікації та інформації в діяльності страхової компанії. <p>Практичне заняття 8</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи формування єдиного комунікативного русла страховика. 2. Головні принципи взаємодії учасників процесу страхування. 3. Базові операції керівника страхової компанії з точки комунікативного управління. 4. Бізнес-процеси страховика. 	<p>1</p> <p>Підготувати реферати на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність інформації та її ролі у комунікаційному процесі. 2. Роль комунікації та інформації в діяльності страхової компанії. 3. Поняття єдиного комунікативного русла страховика. 4. Головні принципи взаємодії учасників процесу страхування. 5. Роль інформації та комунікацій в управлінні бізнес-процесами страховика. 	<p>12</p>

Продовження таблиці 4.1

Модуль 2 «Зміст та порядок проведення основних складових страхового менеджменту»					
<p>Тема 6. Управління відбором ризиків на страхування</p> <p>Лекція 6. Управління відбором ризиків на страхування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація, ідентифікація й оцінювання ризиків у страхуванні 2. Ризик-менеджмент як система управління ризиками страховика 3. Управління тарифною політикою та відбором ризиків на страхування 	1	<p>Практичне заняття 11</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність ризику. 2. Сутність страхових ризиків. 3. Ідентифікація та оцінка страхових ризиків. 4. Антропогенні ризики. 5. Класифікація рівнів ризику в страховій діяльності. <p>Практичне заняття 12</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи управління ризиками в страхових компаніях. 2. Технічний ризик страховика та його значення в системі управління ризиками страхових компаній. 3. Призначення навантаження у структурі страхового тарифу. 4. Тарифна політика страховика. 5. Спеціалісти з відбору ризиків на страхування. 	1	<p>Підготувати доповіді на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи ідентифікації та оцінки ризиків страхової діяльності. 2. Характеристика етапів управління ризиками в страхових компаніях. 3. Призначення навантаження у структурі страхового тарифу. 4. Функції спеціаліста страховика щодо відбору ризиків на страхування 	14
<p>Тема 7. Урегулювання страхових претензій</p> <p>Лекція 7. Урегулювання страхових претензій</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, принципи та етапи врегулювання страхових претензій 2. Порядок виплати страхового відшкодування 3. Складові та методи розрахунку резервів страховика для забезпечення страхових виплат 	1	<p>Практичне заняття 13</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність страхових претензій. 2. Умови виникнення страхових претензій 3. Принципи процесу урегулювання страхових претензій. 4. Початковий етап урегулювання страхових претензій. 5. Мета проведення страхової експертизи <p>Практичне заняття 14</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Функції аварійного комісару. 2. Служба з урегулювання страхових претензій. 3. Засади формування служби з урегулювання страхових претензій. 4. Сутність та значення страхових резервів 5. Основні складові резерву збитків страховика, що здійснює види страхування, відмінні від страхування життя. 		<p>Підготувати доповіді щодо практики урегулювання страхових претензій у зарубіжних країнах (країна на вибір)</p>	14
<p>Тема 8. Управління грошовими потоками страховика</p>	1	<p>Практичне заняття 15</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття руху грошових коштів. 2. Сутність грошового потоку страхової компанії. 	1	<p>Підготувати реферати на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фактори впливають на фінансову надійність страхової 	14

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Система поточного і підсумкового контролю має за мету оцінювання рівня сформованості тих чи інших компетентностей та досягнення програмних результатів навчання за навчальною дисципліною «Страховий менеджмент».

Компетентність як інтегрований результат індивідуальної навчальної діяльності студентів, формується на основі оволодіння ними змістовими (знання), процесуальними (уміння) і мотиваційними компонентами, його рівень виявляється в процесі оцінювання. Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей (результатів навчання) з навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» здійснюється за: темами робочої програми навчальної дисципліни; практичними заняттями (контрольна робота, перевірка та захист індивідуального завдання, тестування тощо).

Об'єктами контролю є: робота студентів на лекціях, семінарських (практичних, лабораторних) заняттях, якість та своєчасність виконання індивідуальних і домашніх завдань, поточних модульних робіт. Контрольні заходи здійснюються науково-педагогічними працівниками і включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, практичних занять, перевірки виконання індивідуальних і домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни «Страховання» та оцінювання набутих компетентностей.

Під час проведення *лекцій* застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та перевірка конспектів лекцій.

При проведенні *практичних занять* - контроль здійснюється при розв'язуванні окремими студентами біля дошки та «малими групами» комплексу практичних завдань і проблемних ситуацій, усне і письмове опитування, тестування, економічні диктанти.

Поточний контроль виконання студентами *індивідуальних і домашніх завдань* здійснюється за допомогою перевірки науково-педагогічним працівником результатів вирішення завдань, захисту реферативно-розрахункових робіт, контрольних робіт, тестування для студентів, знань та навичок які не відповідають вимогам вузу або тих, що мають заборгованість із поважних причин, перевірки та захисту індивідуальних домашніх завдань та конспектів.

Поточний контроль, який застосовується під час проведення *2 поточних модульних робіт*, здійснюється при перевірці виконання відповідних тестів в письмовій формі та практичних ситуацій в письмовій формі або за допомогою відповідного програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу.

Поточна успішність студентів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» оцінюються за допомогою національної шкали оцінок.

Оцінювання знань студентів при виконанні поточних модульних робіт (поточний модульний контроль) здійснюється за 100-бальною шкалою. Якщо робочим навчальним планом при вивченні матеріалу навчальної дисципліни у семестрі навчального року передбачено виконання двох поточних модульних робіт і більше, то загальна оцінка за поточний модульний контроль визначається як середньоарифметична за формулою:

$$(M_1 + M_2 + \dots + M_n) / n, \quad (1)$$

де n - кількість модулів;
 M_1, M_2 - модуль 1, модуль 2.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» при підсумковій формі контролю здійснюються у вигляді **екзамену** та визначається як сума балів за поточну успішність, поточний модульний контроль (не більше 60 балів) та кількість балів, отриманих за здачу екзамену (не більше 40 балів). Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою (табл. 5, 6).

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни «Страховий менеджмент»

Види робіт	Максимальна кількість балів
За умови підсумкового контролю – екзамен	
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (2 балів); захист домашнього завдання (3 балів); обговорення матеріалу занять (2 бали); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (3 балів); тестування (5 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 2 (теми 6-10): відвідування занять (2 балів); захист домашнього завдання (3 балів); обговорення матеріалу занять (2 бали); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (3 балів); тестування (5 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Поточне оцінювання	60
Екзамен	40

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни «Страховий менеджмент»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання

0-34	Ф	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні джерела:

1. Про страхування [Електронний ресурс]: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР : станом на 01.01.2013 р. / Верховна Рада України. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>. - Заголовок з екрана.
2. Страхувальний менеджмент: навч. посіб. / В. І. Аранчій, О. М. Остапенко, Т. М. Остапенко. – Полтава: ПДАА, 2018. – 252 с.
3. Страхувальний менеджмент: підручник / [С.С. Осадець, О.В. Мурашко, В.М. Фурман та ін.]; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. С.С. Осадця. – Київ: КНЕУ, 2011. – 333 с.
4. Супрун А.А. Страхувальний менеджмент : навчальний посібник / А.А. Супрун, Н. В. Супрун. – Львів : Магнолія-2006, 2011. – 301 с.
5. Фурса А.В. Страхувальний менеджмент: [навч. посіб.] / А.В. Фурса. – Київ: ЦП “Компринт”, 2016. – 180 с.

Додаткові джерела:

6. Базилевич В.Д. Страхування : підручник / В.Д. Базилевич. – Київ : Знання, 2012. – 1019 с.
7. Безугла В.О. Страхування : навч. посібник / В.О. Безугла, І.І. Постіл, Л.П. Шаповал. – Київ : Центр учбової літератури, 2008. – 582 с.
8. Внукова Н.М. Страхування: теорія та практика : навч. посібник / За загальною редакцією д.е.н., проф. Н.М. Внукової. – 2-ге видання, перероблене та доповнене. – Харків : Бурун Книга, 2009. – 656 с.
9. Вовчак О.Д. Страхова справа : підручник / О. Д. Вовчак. – Київ : Знання, 2011. – 391 с.
10. Говорушко Г. А. Страхувальні послуги : [навч. посіб.] / Г.А. Говорушко. – Київ : Центр навчальної літератури, 2011. — 400 с.
11. Дьячкова Ю.М. Страхування : навч. посібник / Ю.М. Дьячкова. – Київ : Центр учбової літератури, 2008. – 240 с.
12. Михайлова Н. В. Страхування [електрон. ресурс] : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / Н.В. Михайлова, Г.М. Ярова. – 2008. – на укр. мові.
13. Мрачковська Н.К. Страхування: [навч. посіб.] / Н.К. Мрачковська. – Київ : ЦП “Компринт”, 2015. – 225 с.
14. Страхування : підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – Київ : Знання, 2008. - 1019 с.
15. Фисун І. В. Страхування: навч. посібник / І. В. Фисун, Г. М. Ярова. – Київ : Центр учб. л-ри, 2011. – 232 с.

Навчально - методичні джерела:

1. Страховий менеджмент : дистанційний курс [Електронний ресурс] / І. В. Фисун – Полтава: ПУЕТ, 2019. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=684>

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки вивчення навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» передбачає використання пакету програмних продуктів Microsoft Office.